

Revisorerna

Revisionsplan 2017

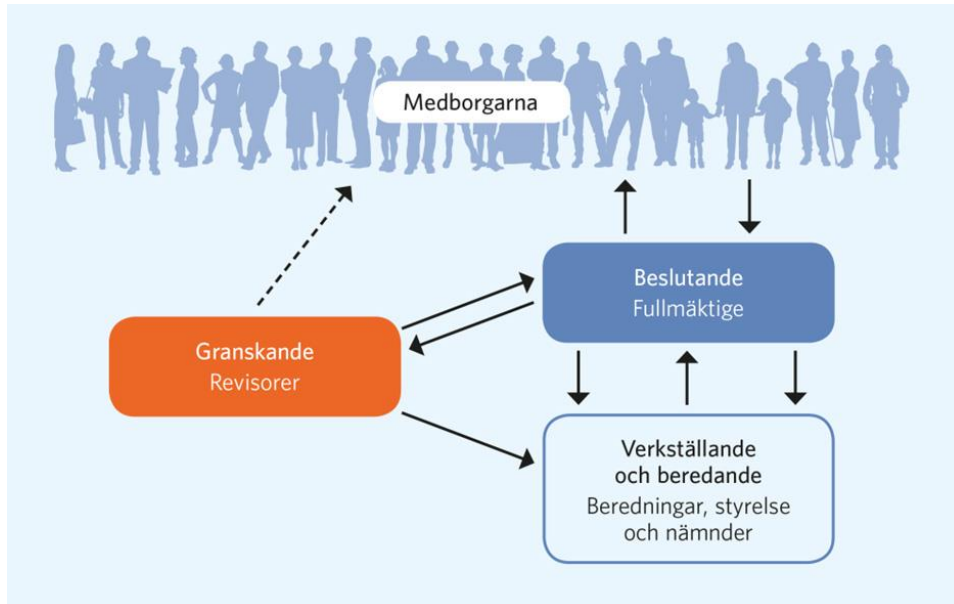
Revisorerna

Innehållsförteckning

1. Revisorernas uppdrag.....	3
2. Mål.....	4
3. Organisation	4
4. Arbetsätt	4
5. Revisionsprocessen	8
5.1 Risk och väsentlighetsanalys	9
5.2 Erfarenhet från tidigare granskningar	9
5.3 Grundläggande granskning.....	9
5.4 Fördjupade granskningar.....	10
5.5 Granskning av bokslut, delårsrapport och årsredovisning m m.....	11
5.6 Sammanfattande bild av grundläggande och fördjupade granskningar	12
5.6 Lekmannarevision m m	12
6. Revisorernas prövning.....	14
7. Revisorernas resurser	14
Bilaga 1 Omvärldsanalys och förändrad lagstiftning	15
Bilaga 2 Granskningsinsatser 2011-2016.....	20

Revisorerna

1. Revisorernas uppdrag

Källa: God revisionssed 2014

Revisorernas uppdrag regleras i KL 9 kap 9 § st:

- Arbetar på uppdrag av fullmäktige och därmed ytterst för medborgarna
- Revisorerna granskar årligen all verksamhet i styrelse, nämnder och beredningar
- Rapporterar resultatet av granskningarna till de som granskas och till fullmäktige
- bedömer ansvarstagandet
- Avlämnar en revisionsberättelse med uttalande i ansvarsfrågan

Revisorerna i Osby kommun har kommunfullmäktiges uppdrag att pröva om:

- *verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt*
- *räkenskaperna är rättvisande*
- *den interna kontrollen inom nämnderna är tillräcklig.*

De förtroendevalda revisorerna är även lekmannarevisorer i kommunens bolag. En lekmannarevisor har i uppdrag att granska om bolaget etc. lever upp till ägarens mål, om verksamheten bedrivs effektivt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Syftet med den sk samordnade revisionen är att den kommunala verksamheten ska kunna granskas och prövas oberoende av juridisk form så att en helhetssyn uppnås.

Revisorerna

2. Mål

Revisionen i Osby kommun ska kännetecknas av oberoende och objektivitet. Revisionernas arbete ska vara stödande och förebyggande och bidra till:

- att fullmäktiges mål och uppdrag genomförs och följs upp
- att kommunstyrelsen och nämnderna har rättvisande räkenskaper
- att styrelserna och nämnderna har en väl fungerande styrning, uppföljning och kontroll av ekonomi och verksamhet.

3. Organisation

Kommunrevisionen består av 6 förtroendevalda revisorer. Ordförande är Per Johnmark och vice ordförande är Yngve Lörup.

Revisorerna tar del av kallelser, protokoll, verksamhetsplaner och måldokument. Till såväl kommunstyrelsen och nämnderna ställs även ett antal frågeställningar som är specifika för respektive verksamhet som sedan återförs resultatet till hela revisionsgruppen.

Nämnd/utskott/beredning	Ansvariga revisorer granskar samfällt samtliga nämnder/utskott/beredningar
Kommunstyrelsen	Per Johnmark
- Utskott för utbildning och arbete	Yngve Lörup
- Ledningsutskott	Fredrik Nyberg
- Samhällsutskott	Annelie Frostensson
Vård- och omsorgsnämnd	Håkan Carlsson
Barn- och skolnämnd	Per-Ola Stensson
Överförmyndare	
Valnämnd	
Tillsyns och tillståndsnämnd	
Ärendeberedning	
Tillfälliga beredningar	

4. Arbetssätt

Genomförande av fullmäktiges mål och uppdrag

Innebörden av att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ekonomisk tillfredsställande sätt:

- Verksamheten lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.
- Verksamheten klarar att genomföra sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Styrelsen och nämnder har en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Revisorerna

Revisionen ska också genom sina granskningsinsatser stödja Osby kommun att uppnå sin vision 2020 där det beskrivs en önskan om *var kommunen ska befinna sig, hur det ska vara att leva, bo och verka i Osby kommun år 2020*. Visionen pekar ut en färdriktning och en gemensam framtidsbild för samhällsutvecklingen i Osby kommun. Under våren 2016 kommer kommunen att se över visionen och målstyrningsprocessen.

Rättvisande räkenskaper

Med rättvisande räkenskaper menas att:

- Den interna redovisningen (budget, kontroll, uppföljning) fullgörs så att den kan ligga till grund för styrning och ledning av den verksamhet som bedrivs.
- Den externa redovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ställning; de finansiella rapporterna (delårsrapport och årsredovisning) är upprättade i enlighet med *den kommunala redovisningslagen*, KRL och god redovisningssed (uttolkad av *Rådet för kommunal Redovisning*, RKR).

Kommunstyrelsen tar fram uppföljningar av såväl ekonomi som verksamhet som revisorerna tar del av. Särskilda granskningar genomförs av delårsrapporten per augusti och i början av respektive verksamhetsår genomförs en granskning av årsredovisningen. Den kommunala redovisningen är för närvarande föremål för översyn och en ny lagstiftning föreslås att träda i kraft fr o m år 2018.

Tillräcklig intern kontroll

- Den interna kontrollen är aktiv och ändamålsenlig, den förebygger, upptäcker och åtgärdar.
- Arbetet med den interna kontrollen är strukturerat samt integrerat i organisation, system och det löpande arbetet.

Granskningen avser hur den interna kontrollen är uppbyggd och hur den fungerar i praktiken. Granskningen sker ur ett system-, redovisnings- och verksamhetsperspektiv. Enligt kommunens internkontrollreglemente ska omfattningen av den interna kontrollen bedömas utifrån en risk- och väsentlighetsanalys. Riskbedömningen beräknas genom att sannolikheten multipliceras med konsekvensen. Sannolikheten samt konsekvensen värderas utifrån följande tabell:

Sannolikhet	Konsekvens
1 – osannolik	1 – försumbar
2 – mindre sannolik	2 – lindrig
3 – möjlig	3 – kännbar
4 – sannolik	4 – allvarlig

Revisorerna

I nedanstående tabell redovisas de mest väsentliga riskerna (>9) som nämnderna har identifierat inför år 2017:

Nämnd	Rutin/System	Kontrollmoment	Riskbedömning	Ansvarig
Kommunstyrelsen	Försäkringar	Kontrollera att vi har rätt försäkringar, alla objekt och verksamheter omfattas	16	Systemekonom
	Leverantörsbetalningar	Kontrollera att vi betalar ut till rätt leverantör	16	Redovisningsekonom
	Bidragsutbetalningar	Kontrollera att betalningar via FRI-systemet stämmer	9	
	Personalförsörjning	Risk för allt för stor personalomsättning samt svårt att rekrytera och behålla personal inom bristyrken	16	HR-specialist
	Sjukfrånvaro	Risk för ökad sjukfrånvaro. Följs upp på verksamhetsnivå.	16	Löneansvarig + HR-specialist
	Förmåner/arvoden	Kontrollera redovisningen av förmåner och arvoden.	9	Löneansvarig
	Arbetsmiljö	Risk för att systematiskt arbetsmiljöarbetet inte fungerar	16	HR-specialist
	Psykosocial arbetsmiljö	Undersökning av psykosocial arbetsmiljö med hjälp av medarbetarenkät	12	HR-specialist
	Introduktion av nyanställda	Säkerställa att checklistor följs och välkomst-USB lämnas	9	HR-specialist
	Arbetsstillfredsställelse	Kontrollera risk för oövertid	9	HR-specialist
	Hyresdebitering	Kontroll av hyreskontrakt, att uppsägning skett vid rätt tid	12	Fastighetsstrateg
	Upphandling: byggentreprenad	Genomgång av under året utförda upphandlingar.	12	Fastighetsstrateg
	Inköp gällande fastighet	Att gällande inköpsrutiner följs och att inköpen följer villkoren i ramavtalen.	12	Fastighetsstrateg
Avrop mot ramavtal entreprenörer gällande fastighet.	Alla avrop mot ramavtalsentreprenörer skall vara skriftliga och dokumenteras.	12	Fastighetsstrateg	
Utbildning och arbete	Överlämning/ dokumentation grundsärelv till gysär	Korrekt överlämning av elev med giltig dokumentation	9	Rektor yrkesskolan
	Avvikelsehantering	Hantering av inkomna synpunkter/klagomål samt rapporter enligt lex Sarah. Sammanställning och analys av dessa.	9	Chefer
	Hantering av rapporterade kränkningar		9	
Samhällsbyggnad exkl. VA- verksamheten	Besiktning lekplatser	Säkerställa att besiktning genomförts på samtliga lekplatser utifrån framtagna rutiner.	12	Driftsenhetens chef
	Funktionskontroll av badplatser	Säkerställa att funktionskontroll genomförts på samtliga badplatser.	12	Driftsenhetens chef
	Ensamarbete	Riskanalys på hela Kultur och fritid	12	Bibliotekschef, Fritidsgårds-chef, Sim- och ishallschef
	Säker utrustning	Säkerställa att utrustningen är godkänd.	16	
	Rätt utbildning	Säkerställa att personalen har rätt utbildning för att uppfylla	16	

Revisorerna

	Riskhantering	arbetsmiljoregler. Kontrollera att stängningsrutiner följs.	12	
	Ensamarbete	Kontrollera att rutiner för ensamarbete följs i Simhallar.	12	
Service-förvaltning	Uppföljning verkställighet	Beslut i kommunfullmäktige, nämnder och utskott	9	Kansliet
	Datorkonto, hantering av dessa	Att säkerställa rätt nivå av behörighet	12	Systemtekniker
Tillsyns- och tillståndsnämnden	Bisyssla	Anmälan om bisyssla	9	Miljö- & Byggchef
Barn- och skolnämnden	Rapportering av tillbud/skada/risk	Att säkerställa att rutinerna för anmälan av tillbud/skada/risk följs	9	Handläggare Barn och skola
	Utredningstid barn och familj	Att säkerställa att utredningstider inom barn och familjs verksamhet följer gällande lagstiftning samt att det finns fungerande rutiner som säkerställer detta	16	Förste socialsekreterare
	Orosanmälan grundskola och förskola	Att säkerställa att det finns väl fungerande rutiner inom förskola, fritidshem och grundskola för orosanmälan enligt socialtjänstlagen 14 kap 1§ samt att dessa följs	12	Chef för grundskola/ chef för förskola
	Resor och skolskjuts för barn och elever	Att säkerställa att det finns väl dokumenterade rutiner vid skolskjuts och resor för barn och elever samt att dessa följs	12	Skolskjuts-handläggare
	Kontanthantering	Att säkerställa att kontanthantering sker i mycket begränsad omfattning och att det finns dokumenterade och fungerande rutiner i de fall kontanthantering förekommer.	9	
	Inköp och upphandling	Att säkerställa att upphandling görs och att ingångna avtal följs	9	
	Utredning diskriminering och kränkande behandling	Att säkerställa att rutinen för utredning av diskriminering och kränkande behandling följs	12	Verksamhetsutvecklare
	Vikarie-anskaffning förskola och grundskola	Att säkerställa att det finns väl fungerande rutiner för vikarieanskaffning inom förskola och grundskola, att dessa följs samt att det finns en likvärdig bedömning av när vikarie ska sättas in	12	Vikarieanskaffare
	Kompetensförsörjning	Att säkerställa att personal i förskola och skola har rätt behörighet för sitt uppdrag	16	Chef för grundskola/ chef för förskola
	Vård- och omsorgsnämnden	Nutritionspolicy	Kontroll av att nattfasta på särskilt boende inte överstiger 11 timmar.	9
Bedömning i senior alert		Kontroll att rutin efterföljs.	9	

Revisorerna

Kommunstyrelsen gör årligen en bedömning av Osby kommuns interna kontroll som finns i årsredovisningsdokumentet. Den årliga bedömningen för år 2016 är ännu inte klar.

5. Revisionsprocessen

Granskningen genomförs i den omfattning som följer av lag och god revisionsred. Skriften God revisionsred tas fram vart fjärde år och definierar tillvägagångssätt för den kommunala revisionen. Revisionsprocessen omfattar hela det arbete som revisorerna gör under ett revisionsår från riskanalys och planering av granskningsinsatser till uttalandet i revisionsberättelsen. Revisionsprocessen är avslutad när fullmäktige fattat beslut i ansvarsfrågan. Revisionsprocessen åskådliggörs i den goda seden beskrivs i tre olika delar – *planera, granska och pröva*.

Källa: God revisionsred 2014

Den verksamhet som ska granskas i Osby kommun består av:

- Kommunstyrelsen med dess *utskott för utbildning och arbete, ledningsutskott* samt *samhällsbyggnadsutskott*
- nämnder och beredningar
- gemensamma nämnder,
- Hel- och delägda bolag

Revisionsprocessen i Osby kommun består av följande delar, som beskrivs mer i detalj nedan:

- Risk- och väsentlighetsanalys genomförs
- Erfarenheter från tidigare granskningar
- Grundläggande granskning: träffar med nämnder och verksamhetsbesök
- Fördjupade granskningar
- Granskning av bokslut, delårsrapport och årsredovisning

Revisorerna

- Lekmannarevision

Som grund för granskningsarbetet gör revisorerna en *omvärldsanalys*, se vidare i bilaga 1. Granskningen redovisas årligen i de förtroendevalda revisorernas revisionsberättelse med till fullmäktige och i lekmannarevisorernas granskningsrapport till respektive bolagsstämma samt i rapporter för enskilda granskningar och i den sammanfattande årsredogörelsen. Utöver detta hanteras revisionernas administration. Under 2016 kommer en genomgång att göras av revisorernas rutiner för dokumentation och arkivering.

5.1 Risk och väsentlighetsanalys

För 2016 har en särskild riskanalys upprättats vilken överlämnats till revisorerna. Analysen ska enligt den goda seden ligga som underlag för val av granskningsområden. I riskanalysen görs en bedömning utifrån identifierade risker. Här görs dels en jämförelse över tiden för kommunen och dels en jämförelse med kommuner i Skåne län och i kommungruppen.

Analysen beskriver olika typer av risker både på kommunnivå och på verksamhetsnivå. Bedömningen sker utifrån *konsekvens* och *sannolikhet* att en risk inträffar. Riskanalysen dokumenteras för kommunstyrelsen, nämnder och bolag och utgör grund för val av granskning.

5.2 Erfarenhet från tidigare granskningar

I samband med planeringen av årets revisionsinsatser går också revisorerna igenom tidigare års revisionsgranskningar i syfte att säkerställa vilka risker som identifierats och vilka svar revisionen fått av berörd nämnd/kommunstyrelsen utifrån genomförd granskning.

Revisorernas granskningar kommer att presenteras på Osby kommuns hemsida under 2017. I bilaga 2 till denna revisionsplan beskrivs granskningar från 2011-2016.

5.3 Grundläggande granskning

Vid den grundläggande granskningen sker en löpande insamling av fakta och iakttagelser genom bland annat verksamhetsbesök, möten med nyckelpersoner och genomläsning av protokoll, enskilda ärenden, rapporter eller utredningar.

Den grundläggande granskningen innebär att revisorerna:

- följer verksamheten (dokument, ärenden, beslut, besök mm)
- har dialog med styrelse och nämnder om mål, uppdrag, ansvar, styrning och resultat
- bedömer förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll
- verifierar vid behov genom granskningsinsatser (t ex om beslut verkställs och mål uppnås, om system och rutiner inom redovisningsområdet fungerar etc.)

Revisorerna

Den grundläggande granskningen utgår från revisionsfrågan - ”har styrelse eller nämnd...”

- tolkat mål och uppdrag från fullmäktige?
- utarbetat en egen riskanalys?
- uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat?
- ekonomistyrning och kontinuerlig ekonomisk uppföljning och rapportering?
- ett systematiskt arbete med sin interna kontroll?
- tydliga beslutsunderlag och protokoll?

Under året planerar revisionen att träffa kommunfullmäktiges presidium (två gånger), kommunstyrelsen, samt nämnder och bolag. Revisionen kommer efter behov också att bjuda in tjänstemän för diskussion i olika aktuella frågor.

5.4 Fördjupade granskningar

Den grundläggande granskningen kompletteras med en mera detaljerad granskning i den omfattning och med den inriktning som behövs för att säkerställa att revisorerna har tillräckligt underlag för sitt uttalande i revisionsberättelsen. Arbetssättet kallas fördjupade granskning och kan ske inom hela revisionsuppdraget, det vill säga avse verksamheter, processer, styrning, intern kontroll och räkenskaper.

- Planeras med en projektplan, som också är uppdragshandling
- Syftet formuleras med revisionsfrågor och värdering sker utifrån revisionskriterier
- Kan inledas med förstudie
- Genomförs av sakkunniga från PwC
- Revisorerna kan delta t ex som kontaktrevisorer
- Kommunikation/dialog med ansvarig styrelse eller nämnd
- Resulterar generellt i en rapport med missivskrivelse från revisorerna.
- Kommuniceras med fullmäktige, styrelse, nämnd

För 2017 genomförs tre fördjupade granskningar:

- Granskning av biståndsbedömning i hemtjänstverksamheten
- Uppföljande granskning av investeringsprocessen
- Granskning av bygglovshantering

Revisorerna planerar under 2017 att genomföra *studiebesök* i följande verksamheter:

- Rönnebacken/Lindhem/Bergfast serviceboende Lönnboda
- Skola/Ekbackeskolan
- Naturbruksgymnasiet

Revisorerna kommer också att sammanträffa med ekonomichefen angående kommunstyrelsens materiella anläggningstillgångar, med IT-ansvarig avseende IT-säkerhet samt med Tillsyn och tillståndsnämnden avseende kalkning av sjöarna.

Revisorerna

5.5 Granskning av bokslut, delårsrapport och årsredovisning m m

Revisionsplan 2017 Osby kommuns revisorer

Obligatoriska granskningar

Titel	Syfte
<i>Granskning av delårsrapport och årsredovisning</i>	Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) bedöma om resultatet enligt årsredovisning och delårsrapport är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Revisionsobjekt är <i>Kommunstyrelsen</i> som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

Granskningen ska omfatta kommunstyrelsens uppföljning av de finansiella målen och balanskravet. Granskningen omfattar följande delar:

- Årsredovisningen (ÅR) granskas utifrån kommunal redovisningslag (KRL) och god redovisningssed (RKR).
- Bedömning av rättvisande bild.
- Delårsrapporten granskas översiktligt.
- Bedömning av om resultatet (ÅR och DR) är förenligt med fullmäktiges mål.
- Granskningarna dokumenteras i särskilda rapporter.

Granskningen omfattar rutinerna för att upprätta bokslut och väsentliga finansiella flöden samt uppföljningen av fullmäktiges verksamhetsmål.

Granskningen ska ge underlag till revisorernas bedömningar i revisionsberättelsen och fullmäktiges ansvarsprövning.

Revisorerna

5.6 Sammanfattande bild av grundläggande och fördjupade granskningar

Revisorerna planerar nedanstående grundläggande och fördjupade granskningar under året. Revisionsplanen kan komma att ändras och kompletteras med fler granskningar utifrån händelser som inträffar under granskningsåret.

Nämnd	Aktivitet
Kommunstyrelsen	Löner och ersättningar till förtroendevalda
Kommunstyrelsen	Materiella anläggningstillgångar Träff med ekonomichef
Kommunstyrelsen	Rutiner för återsökning av flyktingbidrag.
Kommunstyrelsen	It och IT-säkerhet
Kommunstyrelsen	Hantering av bisysslor
Kommunstyrelsen och nämnder	Planering, ansvarsprövning administration
Kommunstyrelsen och nämnder	Intern kontroll uppföljning
Kommunstyrelsen och nämnder	Årlig granskning samt uppföljning av tidigare års granskningar
Kommunstyrelsen och nämnder	Delårsrapport
Kommunstyrelsen och nämnder	Årsredovisning
Kommunstyrelsen	Rutiner för återsökning av flyktingbidrag
Vård- och omsorgsnämnd	Granskning av hemtjänsten
Kommunstyrelsens – utskott för utbildning och arbete	Ökade kostnader för gymnasieskola
Barn- och skolnämnd	Ökade kostnader för grundskolan
Kommunstyrelsen	Fastighetsförvaltning och underhåll följa frågan under året utifrån översyn och önska markering i revisionsberättelsen gällande fastighetsförvaltningen
Kommunstyrelsen	Information ärendeberedning
Tillsyns- och tillståndsnämnd	Hearing kalkning av sjöarna
Valnämnd	Läsa protokoll
Överförmyndare	Sammanträffande med överförmyndaren Läsa tillsynsprotokoll från Länsstyrelsen

5.6 Lekmannarevision m m

De förtroendevalda revisorerna har uppdrag som lekmannarevisorer i de kommunala bolagen och tar årligen beslut om vilka/vilken fördjupad granskning som ska genomföras gällande bolagen. Revisorerna planerar att under 2017 utveckla lekmannarevisionen då företrädare bjuds in för att berätta om sin verksamhet. Även samverkan med den auktoriserade revisor ska utvecklas vidare. Särskilda djupgranskningar planeras och beslutas för bolagen.

Revisorerna

Följande revisorer är utsedda som kontaktpersoner för bolagen:

Bolag	Ansvarig
Osbybostäder 100 %	Yngve Lörup, Per-Ola Stensson, Suppleanter: Fredrik Nyberg, Per Johnmark
Fjärrvärme i Osby AB 100 %	Yngve Lörup, Per-Ola Stensson Suppleant: Per Johnmark, Håkan Carlsson
Industrihus i Osby AB 100 %	Per Johnmark, Fredrik Nyberg Suppleanter: Per-Ola Stensson, Annelie Frostensson
Östra Göinge Renhållning AB 50 %	Yngve Lörup, Suppleant: Håkan Carlsson
Osby Nova AB (vilande) 100 %	Per-Ola Stensson, Annelie Frostensson Suppleanter: Per Johnmark, Yngve Lörup
Skåne Blekinge Vattentjänst AB 25 % (SBVT)	Per Johnmark

Lekmannarevisorerna tar löpande del av protokoll från respektive bolag.

Utöver detta är kommunen delägare i följande *organisationer*:

- Kommunförbundet AV Media – Yngve Lörup ansvarig revisor
- Hjälpmedelsnämnden i Östra Skåne
- IT-nämnden Skåne Nordost

I syfte att säkerställa att även denna verksamhet bedrivs i enlighet med riktlinjer och mål läser revisorerna protokoll för att följa verksamheten.

Revisorerna

6. Revisorernas prövning

I den avslutade delen av revisionsprocessen analyserar och bedömer revisorerna revisionsåret och samråder i ansvarsprovningen inför ett uttalande i *revisionsberättelsen* till fullmäktige. Revisionsberättelsen lämnas direkt till fullmäktige och ska innehålla:

- Information om uppdraget och utgångspunkter för granskningen
- Redogörelse för resultatet av granskningen
- Bedömning av resultatet i årsredovisningen
- Uttalande om revisorerna tillstyrker eller avstyrker att årsredovisningen godkänns
- Framställning av eventuella anmärkningar och grunder för dessa
- Särskilt uttalande om ansvarsfrihet tillstyrks eller avstyrks
- Information om eventuella hinder i revisionen (t ex jäv eller val)
- Bilagor

Revisorernas granskning, prövning och uttalande utgör underlag för fullmäktiges beslut i ansvarsfrågan.

7. Revisorernas resurser

Revisorerna har en budget på 685 tkr till sin granskning av 2017 års verksamhet. Budgeten fördelas dels på revisorernas arvoden och ersättningar, lokalkostnader samt resurser för granskningsinsatser under året.

Revisorerna

Bilaga 1 Omvärldsanalys och förändrad lagstiftning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) behandlar i sin ekonomirapport per oktober 2016¹ kommunernas förutsättningar och ekonomiska situation. Den kommunala sektorn står inför såväl verksamhetsmässiga som ekonomiska utmaningar de kommande åren. Den stundande befolkningsutvecklingen leder till ökade kostnader samtidigt som intäkterna väntas sjunka. Detta medför krav på nya synsätt och en rad åtgärder för att möta verkligheten.

Många kommuner och landsting brottas även fortsättningsvis med underskott och ett kraftigt kostnadstryck. En aktuell fråga som ges stort utrymme i rapporten är de utmaningar som en stor invandring medfört för kommunerna. Migrationsverket har under det senaste halvåret reviderat ned sin prognos över antalet asylsökande. Detta beror till stor del på den nya lag om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, som vid årsskiftet 2015/2016 trädde i kraft. Till viss del väntas därmed kostnadsökningarna för kommunerna minska. Samtidigt framhåller SKL att ett kraftigt demografiskt tryck på kostnaderna kvarstår.

I rapporten nämns flera generella utmaningar för Sveriges kommuner de närmaste åren:

- **Demografiska förändringar** med en åldrande befolkning och fler barn kräver ökade investeringar, ett ökat anpassningsbehov samt omprioriteringar mellan verksamheter. Behoven kommer att öka kraftigt inom skola, förskola, socialtjänst och hemtjänst.
- **Ökningen av skatteintäkter** kommer dämpas de kommande åren. Detta beror huvudsakligen på att konjunkturen går in i en lugnare fas med minskad sysselsättningsökning. I närtid förstärks skatteintäkterna och det samlade skatteunderlaget dessutom av extra höjningar av pensionsunderlaget.
- **Arbetskraftsbrist** råder i den kommunala sektorn och väntas vara fortsatt problematisk de kommande åren, vilket härleds från en stundande högkonjunktur. För kommuner och landsting innebär det att personalkostnaderna ökar och att det råder brist på personal inom vissa yrkesgrupper som exempelvis socionomer, sjuksköterskor och läkare.
- **Den ökade flyktinginvandringen**, som nämnts tidigare, medför stora utmaningar för kommunerna. SKL belyser exempelvis kommunernas ansvar att ordna bostäder till ett visst antal nyanlända årligen, som en följd av Bosättningslagen. Även om de ekonomiska konsekvenserna är svåra att uppskatta, väntas såväl stora direkta kostnader för investeringar som långsiktiga följder i form av ökad belåning och ökat

¹ SKL. Ekonomirapporten. Om kommunernas och landstingens ekonomi – april 2016.

Revisorerna

risktagande. Den rådande generella bostadsbristen försvårar situationen ytterligare. En annan utmaning är de behov av utbildning och andra insatser som många nyanlända har för att komma i sysselsättning.

Ungefär 18 % av kommunernas intäkter utgörs av statsbidrag vilka är både generella och riktade. De generella bidragen utbetalas genom den kommunalekonomiska utjämningen och kommunerna kan i stor utsträckning själva välja hur medlen ska användas. De riktade bidragen måste kommunerna ofta söka och dessa är endast avsedda för specifika ändamål vilket SKL är kritiska till då det kan urholka det kommunala självbestämmandet. Det finns ca 80 riktade bidrag vilka för en liten kommun kan vara svårt att få tid och resurser att få kunskap om och söka.

De generella bidragen antas i rapporten öka med 2 procent reallt per år 2018–2019. Den viktigaste inkomstkällan är emellertid skatteintäkterna. Skatteunderlagets ökning räcker dock inte för att behålla resultatet på en någorlunda oförändrad nivå. Enligt SKLs kalkyler behövs skattehöjningar på 1,82 skattekronor, eller andra åtgärder, motsvarande 45 miljarder kronor de kommande åren.

Ett antal frågeställningar att beakta givet den generella omvärldsbilden:

- Hur ser kommunens demografiska förutsättningar ut de kommande åren?
- Vilka investeringsbehov medför förändringarna?
- Hur ser kommunens förutsättningar ut möta bosättningslagens krav, och integrationsarbetet i övrigt?
- Hur ser kommunens rutiner ut för att söka riktade bidrag?

Förändrad lagstiftning

Nedan listas några exempel på lagförändringar som kan medföra förändrade förutsättningar för kommunal verksamhet.

Höjd ersättning för mottagande av nyanlända

För att öka kommunernas möjligheter att ta emot nyanlända och skapa bättre förutsättningar att ge praktisk hjälp och stöd i anslutning till mottagande och bosättning, höjdes schablonersättningen per nyanländ till kommunerna från den 1 januari 2016.

Revisorerna

- Hur säkerställer kommunen att den förhöjda ersättningen används på ett tillfredsställande sätt?

Ett flertal nya statsbidrag får nu lämnas till skolrelaterad verksamhet, såsom:

- ***Förstärkning av personal inom elevhälsan för specialpedagogiska insatser***

För att förstärka och utveckla elevhälsan införs ett nytt statsbidrag. Bidraget får lämnas för personalförstärkning inom elevhälsan och när det gäller specialpedagogiska insatser och för fortbildning.

- ***Fler anställda i fritidshemmen***

Statens skolverk får nu lämna statsbidrag för att utöka antalet fritidspedagoger eller motsvarande i fritidshemmet.

- ***Utökad statsbidrag till läxhjälp***

Statsbidrag får nu lämnas för samtliga årskurser i grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan och inte som tidigare endast de lägre årskurserna.

- ***Nya regler om fördelning av statsbidrag för yrkesvux***

Statens skolverk ska nu beakta arbetslöshetens omfattning i kommunerna, hur kommunen samverkar med andra kommuner samt i vilken utsträckning kommunen erbjuder modersmålsstöd.

- Exempelvis kan revisionen granska hur kommunen arbetar med säkerställandet att rätt statsbidrag söks, samt rutinerna kring detta.

Bristande tillgänglighet som en form av diskriminering

Bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning införs som en ny form av diskriminering i diskrimineringslagen.

- Revisionen kan granska hur kommunen arbetar med att undanröja enkelt avhjälpta hinder på allmänna platser.

Resursfördelning

Kommuner, rektorer och förskolechefer ska fördela resurser efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Detta förtydligas i skollagen (2010:800) genom en ändring som trädde i kraft den 1 juli 2014.

Revisorerna

- Hur fördelas resurserna till skolor i Osby kommun? Har hänsyn tagits till ändringarna i skollagen?

Bättre förutsättningar för gode män och förvaltare

Ändringar i föräldrabalken, offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och patientsäkerhetslagen (2010:659) innebär att enskilda personer får ett ökat inflytande vid valet av god man eller förvaltare. Kontrollen skärps av de som utses till gode män och förvaltare.

- Hur säkerställer överförmyndaren i Osby kommun att verksamheten anpassas efter lagförändringen?

Förtydligt kommunalt ansvar för ungdomar utanför gymnasieskolan

Ändringarna i skollagen innebär att det blir tydligare att en kommun löpande under året ska hålla sig informerad om hur ungdomarna i kommunen är sysselsatta. I ansvaret ingår att kommunerna ska erbjuda de ungdomar som berörs lämpliga individuella åtgärder. Kommunerna ska också föra ett register över de ungdomar som omfattas av ansvaret.

- Säkerställer kommunen att ändringen i skollagen efterlevs?
- Har ett ändamålsenligt register skapats för att uppfylla ”kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar”?

En effektivare plan- och bygglag

Ändringarna innebär att förfarandet att upphäva s.k. tomtindelningar förenklas, att bestämmelserna kring detaljplanernas genomförandetid förtydligas och att reglerna om hur markanvisningar och exploateringsavtal ska redovisas under detaljplaneprocessen samordnas. Vidare utökas kretsen av personer som får överklaga ett beslut om startbesked.

- Säkerställer kommunen att anpassning sker av processer rörande tomtindelningar, detaljplaner samt överklaganden om startbesked?

Ett antal lagändringar för att minska ungdomars utanförskap trädde i kraft under 2015:

Traineejobb inom välfärdssektorn och bristyrkesområden

Traineejobb införs som en form av subventionerad anställning. Målgruppen är arbetslösa ungdomar i åldern 20–24 år. Lönesubvention lämnas för en anställning som motsvarar 50 procent av heltid i längst tolv månader. Anställningen kombineras med en yrkesutbildning inom området för anställningen. Lönen ska vara kollektivavtalsenlig.

Utbildningskontrakt för arbetslösa ungdomar

Utbildningskontrakt införs för att öka möjligheten för arbetslösa ungdomar i åldern 20–24 år att fullfölja en gymnasieutbildning. Ett utbildningskontrakt är en överenskommelse mellan Arbetsförmedlingen, den enskilde och kommunen. Inom kontraktet är det möjligt att studera på heltid eller att kombinera deltidstudier med arbete eller praktik.

Stöd till lokal samverkan mot ungdomsarbetslöshet

Delegationen för unga till arbete får nu även besluta om statsbidrag för att stödja lokal samverkan som syftar till att minska ungdomsarbetslösheten.

Revisorerna

- Har lagförändringarna implementerats i Osby kommun?
- Bedriver kommunen ett ändamålsenligt arbete för att minska arbetslösheten och utanförskapet bland ungdomar?

Tydligare reaktioner på ungas brottslighet

Lagändringarna syftar till att göra påföljderna när unga personer begår brott mer tydliga och konsekventa. En ung person som döms till ungdomstjänst ska som huvudregel börja sin ungdomstjänst inom två månader från det att domen vunnit laga kraft. Dessutom ska det inte längre krävas att den unge samtycker till ungdomstjänst. För att förbättra samhällets samarbete kring unga lagöverträdare införs det en skyldighet för kommuner och de myndigheter som handlägger sådana ärenden att samverka. Slutligen ska åtalsunderlåtelse för unga benämnas straffvarning.

- Säkerställer Osby kommun tillgången på ungdomstjänstplatser?
- Finns fungerande rutiner samverkan med myndigheter?

Tydligare krav på vissa myndigheter inom vård- och omsorgsområdet

Regeringen skapar en struktur för samverkan mellan vissa myndigheter samt mellan myndigheterna och landsting och kommuner. Två rådgivande organ inrättas: Rådet för statlig styrning med kunskap avseende hälso- och sjukvård och socialtjänst samt Huvudmannagruppen för behovsanpassad styrning med kunskap avseende hälso- och sjukvård och socialtjänst. I förordningen anges att myndigheternas kunskapsstöd och föreskrifter ska vara effektiva, samordnade och behovsanpassade. Detta i syfte att stödja olika professioner och ansvariga i landsting och kommuner. Patienter och brukares erfarenheter ska tas tillvara i myndigheternas arbete.

- Har Osby kommun en ändamålsenlig samverkan inom området med övriga aktörer såsom landsting/region och myndigheter?

Revisorerna
Bilaga 2 Granskningsinsatser 2011-2016

Nämnd/år	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Övergripande	Delårsbokslut Årsbokslut Intern kontroll Uppföljning av granskningar Intern kontroll mot mutor Moms Upphandlingar Ersättningar till förtroendevalda	Delårsbokslut Årsbokslut Intern kontroll Uppföljning av granskningar	Delårsbokslut Årsbokslut Intern kontroll Uppföljning av granskningar	Delårsbokslut Årsbokslut Intern kontroll Uppföljning av granskningar	Delårsbokslut Årsbokslut Intern kontroll Uppföljning av granskningar	Delårsbokslut Årsbokslut Intern kontroll Uppföljning av granskningar
Kommunstyrelsen	Kulturstyrning och uppföljning		Granskning av verkställande av kommunens mål för befolkningsutveckling	Investeringsprocessen	Granskning av kommunens strategiska långtidsplanering och lokalplanering	Granskning av personal- och kompetensförsörjning Granskning av näringslivsarbetet (förstudie)
Miljö- och byggnadsnämnden	Planverksamheten			Uppföljning av kommuns arbete med detalplaner		
Socialnämnden		Samverkan mellan socialtjänst och förskola/skola	Granskning av budgetering och ekonomisk uppföljning inom IFO	Förebyggande åtgärder mot ungdomsbrottslighet	Granskning av biståndsbedömning och utbetalning av ekonomisk bistånd	
Utbildningsnämnden	Kvalitet i skolan	Samverkan mellan socialtjänst och förskola/skola Skolornas arbete mot trakasserier och kränkande behandling	Granskning avseende det kommunala informationsansvaret för icke skolpliktiga ungdomar		Granskning av insatser till elever i behov av särskilt stöd	Granskning av styrning och ledning för grundskolan
Överförmyndarnämnden		Granskning av överförmyndaren				
Fastighetsnämnden						
Valnämnd						

Revisorerna